

Případ č. 4

Na veřejného ochránce práv se dne 15. 5. 2006 obrátila se svým podnětem paní V. P., bytem F., Praha 10 Vršovice, který následně ve dnech 19.7.2006, 13.11.2006 a 1.3.2007 doplnila. Dle paní P. majitelé domu na uvedené adrese, kde jmenovaná bydlí již přes 22 let, od roku 2001 postupně a opakovaně obsazují uvolněné byty cizinci, zejména Ukrajinci, s nimiž jsou stále problémy (rvačky, hluk, nedostatečné dodržování hygienických standardů atd.). Pro podezření, že mnozí z ubytovaných pobývají na území ČR nelegálně a že majitelé domu, jakožto ubytovatelé, neplní povinnosti vyplývající z platných právních předpisů, paní Prantlová opakovaně upozorňovala na tyto skutečnosti mimo jiné i prostřednictvím svého právního zástupce Mgr. M. N. cizineckou policii. Výsledkem však byly pouze opakované kontroly orgánů cizinecké policie, které podle tvrzení jmenované nic nezjistily a daný stav v podstatě dodnes tolerují. Paní P. vyjadřuje nesouhlas s postupem při provádění pobytových kontrol v předmětném domě a poukazuje přitom na nečinnost a neschopnost příslušných orgánů Policie ČR a v této souvislosti dodává, že má podezření, že majitelé domu jsou policisty předem upozorněni na blížící se kontrolu, která má být provedena.

Ze zprávy k zásahu Policie ČR v předmětném domě, který proběhl dne 14.10.2003 a který byl vypracován pro potřeby Obvodního soudu pro Prahu 10 ve věci sp. zn. kpt. M. J. vedoucím 2. oddělení odboru obecné kriminality, služby kriminální policie a vyšetřování Praha ... vyplývá, že při akci, jejíž součástí byly na základě příkazu Obvodního soudu pro Prahu 10 i domovní prohlídka, bylo prověřeno 37 osob, u 14 z nich bylo zjištěno, že nemají povolení k pobytu na území ČR. Ostatní osoby porušily pobytový režim cizince na území tím, že se zdržovaly na adrese, kterou neuedly jako místo pobytu v ČR. Prověřování předcházela lustrace osob, při níž bylo zjištěno, že na adrese předmětného domu není hlášen jakýkoli cizinec s přechodným či trvalým pobytem. Většina osob uvedla, že se na dané adrese zdržuje vesměs od počátku roku 2003 a po tuto dobu měly platit blíže neznámým osobám částky 800,-Kč do 2000,-Kč za měsíc jako nájemné, přičemž jim nebyly vystaveny žádné doklady o převzetí této částky. V době konání domovních prohlídek se v jednotlivých bytových jednotkách nacházelo 4 a více osob s tím, že po skončení akce byli někteří policisté nuceni vykonat preventivně osobní hygienu a dekontaminaci oděvu z obav z případného rozšíření nemocí či cizopasníků. Z vyjádření jednoho ze zasahujících policistů OOK SKVP Prahy ....., vyplývá, že dle jeho názoru nebyly prověřované byty i společné prostory ve standardním stavu (na chodbě bylo např. namočeno, v bytech byl zápach), dům působil zanedbaně¹. Nájemní smlouvu byly schopny předložit jedna nebo dvě osoby.

Dne 8. září 2004 podala paní P. prostřednictvím svého právního zástupce Mgr. M. N. OŘSCPP, OCP P. oznámení o spáchání deliktu podle ust. § 156 odst. 1 písm. b) k § 100 zákona o pobytu cizinců. Ve svém podání upozornila na skutečnost, že od roku 2001 jsou majiteli předmětného domu postupně vystěhovávání původní

---

¹ „Stav bytu odpovídal spíše standardům, na které jsme zvyklí u ubytovaných cizinců, tzn. stav celkově nedobrý“.

nájemníci a jednotlivé byty jsou dávány do užívání cizím státním příslušníkům, zejména Ukrajincům. Stěžovatelka doložila, že jeden z majitelů domu (pan R) potvrdil užívání 7 bytů Ukrajinci a obsazenost jednotlivých bytů 3 osobami na obytnou místnost (výslech ze dne 6.9.2004 ve věci sp.zn. .... u Obvodního soudu pro Prahu 10). Dle stěžovatelky byla v dané době obsazenost 4 až 5 osob na obytnou místnost a celkový počet Ukrajinců v domě cca 65-75 osob. Zásadní problémy spatřuje stěžovatelka v následujících skutečnostech: podezření na nelegální pobyt cizinců, z nichž někteří mají mít kriminální minulost, znepříjemňování života řádným obyvatelům domu (rušení nočního klidu, znečištění společných prostor, zvýšení kriminality, vykradení bytu atd.), neochota majitelů domu popsaný stav řešit. Po jednání Obvodního soudu pro Prahu 10 dne 6.9.2004 mělo dle stěžovatelky dojít ke snížení počtu ubytovaných osob na zhruba 1/3 s tím, že dle stěžovatelky půjde pouze o přechodný stav. Dále paní P. s odkazem na vyjádření pana R při uvedeném soudním jednání poukázala na skutečnost, že majitelé domu jako ubytovatelé nevedou žádnou domovní knihu dle zákona o pobytu cizinců. S odkazem na §§ 99, 100 a 156 odst. 1 písm. b) a odst. 4 zákona o pobytu cizinců požádala o prošetření, zda v daném případě nedošlo k porušení povinností ubytovatele dle cit. zákona. Podání obsahovala v příloze výpis z katastru nemovitostí, vyjádření ve věci sp. zn. .... ze dne 25.8.2004 vedené u Obvodního soudu pro Prahu 10 a protokol o jednání ze dne 6.9.2004 v posledně uvedené věci.

Následně bylo stěžovatelce doručeno sdělení OŘSCPP, odboru pátrání a kontroly pobytu, oddělení kontroly pobytu ze dne 3. listopadu 2004, v němž byla informována o tom, že v daném domě bylo opakovaně prováděno šetření, kontrolování cizinci a prostudovány smlouvy uzavřené s nájemci bytů (konzultováno s metodikem) a nebylo shledáno porušení zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelka byla zároveň informována o tom, že policie bude uvedený dům i nadále sledovat a provádět v něm namátkové kontroly pobytu.

Dne 27.10. 2005 se paní P. dostavila na Inspekci ministra vnitra kvůli stížnosti na postup i nečinnost pracovníků cizinecké policie, kde s ní byl téhož dne proveden zápis. Stěžovatelka v podstatě zopakovala skutečnosti, které již uvedla ve své stížnosti ze dne 8. září 2004 a vyjádřila nesouhlas s vyřízením posledně uvedené stížnosti. Stěžovatelka uvádí, že v roce 2003 bylo v domě ubytováno cca 70 osob v 16 místnostech. Dle jejího sdělení policie uvádí, že osob v bytě je ubytovaných 5 a že majitel nemusí vést evidenční knihu. Jeden z majitelů domu pan R jí v červenci 2005 dal vyúčtování za loňský rok, kde sám uvádí 70 osob v domě (uvedené tvrzení následně stěžovatelka doložila fotokopii předmětného vyúčtování za období od 1.1. do 31.12.2004, která tvoří jednu z příloh stěžovatelčina podnětu). Dle jejího sdělení od září roku 2004 pracovníci cizinecké policie v domě nebyli. Domnívá se, že pracovníci cizinecké policie si neplní svoje povinnosti a jsou nečinní. Následně byla stěžovatelka dopisem ze dne 1. listopadu 2005 pod č.j. .... vedoucím ... oddělení inspekce ministra vnitra plk JUDr. Z.S. informována o tom, že zápis ze dne 27.10.2005 byl postoupen k opatření na ŘSCPP.

Následně byla dopisem ze dne 7.listopadu 2005 č.j. .... informována ŘSCPP o postoupení dané věci k prošetření místně příslušnému OŘSCPP Praha. Dopisem č.j. .... ze dne 9.12.2005 byla OŘSCPP Praha, skupina kontroly a stížností vyrozuměna o prošetření svého podání s tím, že provedeným šetřením nebyly potvrzeny stěžovatelkou uváděné skutečnosti a její podání bylo vyhodnoceno jako neoprávněné.

Proti tomuto vyrozumění stěžovatelka dne 13.3.2006 podala opakovanou stížnost k ŘSCPP, kterým byla dopisem ze dne 10. května 2006 č.j. .... informována o provádění opětovného šetření správnosti postupu pracovníka skupiny vnitřní kontroly OŘSCPP Praha a pracovníků kontroly pobytu Praha. Dne 12.6.2006 byla paní P. seznámena s výsledkem kontrolního šetření na ŘSCPP, skupina vnitřní kontroly, o čemž byl téhož dne proveden písemný záznam č.j. .... Šetření potvrdilo správnost postupu kontrolních pracovníků. Paní P. po seznámení s výsledkem šetření i nadále nesouhlasí s postupem cizinecké policie při provádění bytových kontrol, majitelé mají být na tyto kontroly předem upozorňováni a mají tak čas si veškerou dokumentaci k domu připravit.

B.3. Kontrolní spis .....

Z kontrolního spisu ..... vypracovaného por. J.B., vedoucí kontroly, vyplývá, že skupina kontroly a stížností OŘSCPP Praha prováděla ve dnech 14.11.2005 až 9.12.2005 kontrolu postupu policistů OŘSCPP, oddělení kontroly pobytu při vyřizování podání paní P s tím, že kontrolovaným obdobím bylo rozmezí od 8.9.2004 do 27.10.2005.

V rámci kontrolního šetření požádala skupina kontroly a stížností OŘSCPP Praha podáním ze dne 16. 11. 2006 č.j. kontroly pobytu OŘSCPP Praha o poskytnutí spisového materiálu k podání paní P. včetně záznamů o všech bytových kontrolách na dané adrese v době od 8.9.2004 do 27.10.2005 a seznamu ubytovaných a kontrolovaných cizinců.

Ve svém vyjádření ze dne 25.11. 2005 oddělení kontroly pobytu uvádí, že v době, kdy si začala paní Prantlová stěžovat na poměry v domě, jednali s paní N, která „ochotně spolupracovala, předložila nám knihu ubytovaných, nájemní smlouvy na dobu určitou uzavřené s ubytovanými, a kdykoli nám umožnila vstup do domu.“ Pracovníci odboru kontroly pobytu nikdy nebyli svědky nepřiměřeného hluku či nepořádku v domě. Na základě oznámení stěžovatelky byla v předmětném domě provedena dne 18.6.2004 v 5:00 bytová kontrola oddělením kontroly pobytu OŘSCPP Praha, při níž bylo prověřeno 23 osob a u 5 z nich bylo zjištěno porušení bytového režimu. Z návrhu na provedení kontrolní akce č.j. .... ze dne 15.června 2004 vyplývá, že o kontrole byla předem informována zástupkyně majitele domu paní N, která požadovala být kontrole přítomna. Dále kpt. L.B. ve vyjádření uvádí, že „již před touto kontrolou i po ní jsme věnovali domu zvýšenou pozornost. Stávovali jsme se v něm nepravdělně v různou denní i večerní dobu, abychom zjistili, zda v domě není nadměrný hluk či nepořádek. Nikdy jsme nezjistili žádné závady. Takovýchto návštěv jsme během roku 2004 uskutečnili cca 40, možná více – záznamy jsme si o nich nevedli.“ Dle sdělení paní N., které oddělení kontroly pobytu získalo po jejím rozchodu s jedním ze spolumajitelů domu, je „cílem majitelů domu ... vystěhovat nájemníky, ne násilím, ale po slušné dohodě, dům užívat jako ubytovnu, aby vydělal nějaké peníze, pak dům opravit a pronajímat jej za tržní nájemné. Bývalí nájemníci dostali možnost ubytovat se v bytech odpovídajícího rozměru i polohy v Praze, pouze pí Prantlová nabízené byty neustále odmítá. ... na opakované dotazy uváděla, že v domě .. byl až na výjimky klid a pořádek, pronajímání bytů je v souladu se zákonem o pobytu cizinců, nedochází ani ke krácení daně z příjmu.“ Stížnosti považuje kpt. Bredler za nepodložené, neboť nebyly potvrzeny skutečným stavem.

I přes výše uvedenou informaci kpt. B. je ve spisu založen záznam npor. Ing. R.K., OEČ 282964, podle kterého kontroly v předmětném domě „byly prováděny v roce 2004 ve dnech 5.1., 16.1., 19.1., 20.1., 2.2., 11.2., 23.2., 6.3., 24.3., 13.4., 10.5., 11.5., 12.5., 18.6., 22.6., 23.6., 25.6., 12.7., 30.8., 3.9., 20.9., 21.9., 11.10., 12.10., 5.11., 22.11., 23.11., 24.11. a 13.12., v roce 2005 ve dnech 3.2., 8.2., 16.2., 17.2., 17.3., 13.5, 17.5., 8.6., 25.7., 26.7., 31.8., 1.9, 26.9., 1.12. a 2.12. v různých časech, často z podnětu stěžovatelky Prantlové, většinou za přítomnosti slečny Neubauerové, která pro spolumajitele Roubíčka zpracovávala agendu, nájemní smlouvy a vedla knihu ubytovaných. Pouze ve dvou případech byly zjištěny osoby, zdržující se v domě neoprávněně, ty byly zajištěny a předány k dalším opatřením. Dle záznamu npor. Krále byl v domě s jedinou výjimkou vždy klid a pořádek, v jednom případě byl hlučný cizinec (s povolením k pobytu) upozorněn na nutnost dodržet noční klid.“

Seznam provedených pobytových kontrol je doplněn údajem o datu a hodině kontroly, např. 5.1. 20.00 ticho a klid, 12.7.13.00 hodin, ticho, uklizeno atp. U kontrol datovaných 25.6.2004 a 12.10.2004 je uvedena informace o setkání se sl. N. smlouvy dává, knihu vede.

Zpráva o provedené pobytové kontrole ze dne 2.12. 2005, která byla zahájena v 6:00, obsahuje informaci jednoho z majitelů domu pana R., že v domě je krátkodobě pronajato 7 bytů a počet cizinců v domě činí cca 35 osob z Ukrajiny a Bulharska. O ubytovaných osobách má být vedena evidence podle § 100 a násl. zákona o pobytu cizinců. V domě byl klid a poměrně čisto. Z 31 kontrolovaných cizinců bylo porušení pobytového režimu zjištěno u jedné osoby.

Jednou z příloh spisu je rovněž protokol o jednání u Obvodního soudu pro Prahu ... ze dne 6.9.2004 ve věci ....., v níž jeden z majitelů bytu pan R uvádí: „Průměrná obsazenost bytů v domě je ve vyúčtováních, přesně si to nepamatují. Původní nájemníci odcházeli po dohodě s odstupným, případně výměnou. Možná si jednou či dvakrát stěžovali na hluk v domě, v domě je 7 bytů pronajato Ukrajincům. Nejsou u mne zaměstnání, jsou to běžní nájemníci. Obsazenost těchto bytů považuji za normální, nejsou přeplněny, v průměru 3 osoby na obytnou místnost. Ohledně KZO vím jen to, že jedni nájemníci kvůli krádeži v Makru byli z ČR vyhoštěni. Těmto nájemníkům vystavujeme čestné prohlášení ubytovatele pro CP, která občas provádí kontroly. Žádnou knihu nevedu a nemyslím si, že bych neplnil povinnosti podle zákona o evidenci pobytu cizinců. Dozvěděl jsem se o tom, že 18.7.2003 a 14.10.2003 v ranních hodinách proběhla kontrola policie a CP. Jedna z nich byl zásah kriminálky kvůli nájemníkům pracujících v Makru, druhá byla běžná kontrola CP: Seznamy nájemníků s osobami přítomnými by se měly shodovat...“

Další přílohu spisu tvoří „Seznam nalezených cizinců“ hlášených k pobytu na ulici Finská v Praze 10 ze dne 16.11.2005, vypracovaný R T, který obsahuje seznam 56 cizinců s místem pobytu hlášeným na uvedené adrese.

Kontrolní spis obsahuje rovněž závěrečný záznam č.j. .... ze dne 9. 12. 2005 obsahující kontrolní zjištění v dané věci. Dle seznamu nalezených cizinců v informačním systému CIS má být na uvedené adrese ubytováno 43 cizinců. Kontrolní šetření skupiny kontroly a stížností OŘSCPP při prošetřování podnětu stěžovatelky nezjistilo u pracovníků oddělení kontroly pobytu pochybení ve výkonu služby, ani porušení obecně závazných právních norem či interních aktů řízení.

B.4. Kontrolní spis .....

Z kontrolního spisu č.j..... vypracovaného npor. Ing. M.A. , policejním komisařem skupiny vnitřní kontroly ŘSCPP a zaměřeného na postup oddělení kontroly pobytu Praha a skupinu kontroly a stížností OŘSCPP při prošetřování podání paní P vyplývá, že kontrola byla zahájena dne 10.6.2006 a kontrolovaným obdobím bylo rozmezí od 1.9.2004 do 31.12.2006. Skupina vnitřní kontroly ŘSCPP došla k závěru, že postup oddělení kontroly pobytu Praha při prošetřování podání paní Pantlové ze dne 8.9.2004 nebyl v rozporu se zákonnými normami.

Jako nedostatečné však bylo shledáno prošetření podání ze dne 27.10.2005 s tím, že není z kontrolního spisu patrné, na jakém základě učinil kontrolor skupiny kontroly a stížností OŘSCPP závěr o tom, „že *uváděná skutečnost (nevedení knihy ubytovaných, tedy spáchání správního deliktu) .. nebyla potvrzena. Uvedený závěr kontrolora není dostatečně odůvodněn.*“ Tvzení Ing. R.K. o zpracování agendy, nájemních smluv a vedení knihy ubytovaných sl. N. „*není doloženo ničím, co by svědčilo, že kniha ubytovaných je vedena (kopie knihy ubytovaných).*“ Nebyl tak odstraněn rozpor mezi konstatováním jednoho ze spolumajitelů R. a npor. Ing. K. Skupinou vnitřní kontroly ŘSCPP bylo prokázáno, že kniha ubytovaných byla zavedena až k 1.1.2006.

Zároveň bylo shledáno pochybení při prověření tvrzení kpt. B., dle něhož byly smlouvy s nájemci bytů prostudovány a jelikož se jednalo o nájemní smlouvy, nelze majitele domu považovat za ubytovatele ve smyslu § 99 zákona o pobytu cizinců. Tato tvrzení nebylo dále doloženo, např. stanoviskem odborného pracoviště a kontrolor se nepřesvědčil, zda zmiňované smlouvy existují. Skupina vnitřní kontroly ŘSCPP došla k závěru, že v této části kontrolor skupiny kontroly a stížností OŘSCPP nedoložil své kontrolní zjištění důkazy tak, jak je stanoveno v čl. 10 odst. 1 písm. b) NMV č. 85/2003 o obecné kontrole a supervizní činnosti. Pro objektivní prošetření dané věci bylo žádoucí si vyžádat odborné stanovisko, např. z cizineckého oddělení ŘSCPP, opatřit kopie předmětných smluv a řádně vyhodnotit povinnosti ubytovatele vyplývající z ustanovení §§ 99 až 102 zákona o pobytu cizinců.

V části týkající se provádění kontrol na dané adrese bylo zjištěno, že v roce 2004 bylo na uvedené adrese provedeno celkem 29 kontrol a v roce 2005 15 kontrol a tvrzení o neplnění povinností ze strany pracovníků cizinecké policie od září 2004 tak nebylo prokázáno.

Jednou z příloh kontrolního spisu je rovněž stanovisko cizineckého oddělení ŘSCPP č.j. .... ze dne 26. května 2006 k výkladu pojmu „ubytovatel“. Dle něho se „*ubytovatelem ... podle § 99 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění před novelou provedenou zákonem č. 428/2005 Sb., pro účely tohoto zákona rozumí každý, kdo ubytovává cizince za úhradu, nebo kdo současně ubytovává více než 5 cizinců, pokud nelze ubytované cizince a ubytovatele pokládat za osoby sobě navzájem blízké. Pojem „ubytovává“ byl s ohledem na rozdíly mezi smlouvou o ubytování a nájemní smlouvou vykládán tak, že pod něj vztahy založené nájemní smlouvou podřadit nelze. Jestliže vlastníci nemovitosti poskytovali ubytování cizincům na základě nájemních smluv, nejednalo se o ubytovatele ve smyslu § 99 zákona č. 326/1999 Sb.*“

V kontrolním spise č.j. ....je obsažená smlouva o nájmu bytu na dobu určitou, uzavřená dne 1. dubna 2004 mezi pronajímatelem N..M. a nájemcem S.A. Jako pronajímatel vystupuje sl. N. ze spisu je však zřejmé, že slečna N není vlastníkem pronajímaného bytu a zároveň ze smlouvy není jasné, na základě jakého titulu jako pronajímatel vystupuje. Zároveň ze smlouvy nevyplývá, že by zastupovala skutečné majitele bytu na základě plné moci. Smlouva neobsahuje vymezení příslušenství bytu. V části VI. (Ukončení nájmu) předmětné smlouvy je pronajímateli umožněno vypovědět smlouvu kdykoli i bez uvedení důvodu ve lhůtě dvou měsíců. V bodě 4 je umožněno vypovědět pronajímateli smlouvu při prodloužení s placením nájmu, výpovědní lhůta v tomto případě činí dokonce jen 10 dnů

Zamyslet se nad následujícími otázkami?

- Došlo ze strany některé z policejních složek k pochybení?
- Došlo ze strany některé z policejních složek k porušení zákona o policii a popř. kterého a proč?
- Je uvedený výklad ŘSCPP k pojmu ubytovatel správný?
- Jaký je podle vašeho názoru správný výklad pojmu ubytovatel dle § 99 před novelou č. 428/2005? Na jaké typy smluv se před touto novelou dle Vašeho názoru vztahovaly povinnosti ubytovatele?
- Je v pořádku, že v některých nájemních smlouvách z roku 2006 je umožněno aby v bytě 1 + 1 o 33 m² bydlelo 7 osob? Pokud ne proč? A dochází tím porušení některého z ustanovení zákona o pobytu cizinců, popř. kterého a proč?
- Je v souladu se zákonem, že majitelé domu vedli knihu ubytovaných až od 1. 1. 2006? Pokud ne proč?
- Je smlouva o níž je zmínka výše nájemní smlouvou ve smyslu § 685 a násl. občanského zákoníku? O jakou smlouvu případně jde?
- A pokud byli s cizinci uzavírány takové smlouvy měl měli majitelé domu vést domovní knihu dle § 100 a násl. zákona o pobytu cizinců?

Odstraněno: ¶
¶

Naformátováno: S odrážkami +
Úroveň: 1 + Zarovnat na: 0.25" +
Tabulátor za: 0.5" + Odsadit na:
0.5"

Odstraněno: ¶

Odstraněno:

Naformátováno: Odsazení: Vlevo:
0.2"

Odstraněno: ¶

¶
¶
¶
¶